

Aan Bestuur MRA
Contact Remco Rienties, 06 – 20002447, r.rienties@metropoolregioamsterdam.nl
Onderwerp Oplegger aanvraag preventie zorg
Datum 6 oktober 2023

1. Inleiding

Deze oplegger dient als duiding bij de twee voorliggende aanvragen die beiden betrekking hebben op preventie van de vraag naar gezondheidszorg. Een belangrijke en urgente opgave waar we samen binnen de MRA-samenwerking en ook met andere partners in de regio aan werken en waar versnelling nodig is. De eerste vraag is: wat doen we als MRA overheden aan gezondheid en preventie en waar is bijvoorbeeld versterking/versnelling nodig? De tweede vraag is: hoe kunnen we als MRA overheden samen met andere partners in de regio hier versnelling in aanbrenen. Daarom willen we als MRA:

- a) Een handelingsperspectief voor MRA-overheden op het gebied van preventie van zorgvraag, op basis waarvan we keuzes kunnen maken voor welke acties we als MRA al dan niet willen oppakken (50k)
- b) Bijdragen aan het versterken van het regionale triple helix netwerk wat op het gebied van preventie in de gezondheidszorg aan het ontstaan is (25k).

In deze oplegger wordt het achterliggende doel toegelicht en wordt kort uitgelegd wat de relatie tussen de twee aanvragen is. Ook is in de bijlage een overzicht opgenomen van projecten die een relatie hebben met het onderwerp preventie en waar we nu al mee bezig zijn als MRA.

2. Samenhang in de aanvragen

Er liggen nu twee aanvragen voor die beiden betrekking hebben op preventie van de vraag naar zorg. Het achterliggende doel hierbij is om toegang tot tijdige en kwalitatieve zorg voor onze inwoners voor nu en in de toekomst zoveel mogelijk te borgen. Dit is een essentiële bouwsteen voor de leefkwaliteit van onze inwoners. En deze toegang staat onder zware druk. Nu al is sprake van personeelstekorten, wachtlijsten, vragen over de betaalbaarheid van de zorg, enzovoort, en deze zaken zullen in de nabije toekomst nog meer onder druk komen te staan. Door de demografische ontwikkeling van onze bevolking (vergrijzing, ontgroening) in combinatie met de ontwikkeling van de vraag naar zorg komt de zorg nog verder in het nauw. Een aanstaande crisis die zeer lastig aan de aanbodzijde is op te lossen (zie de aanvraag over het handelingspectief voor meer achtergrond), waardoor het

verstandig is om te kijken wat we aan de vraagzijde kunnen doen om de crisis te verminderen of te voorkomen. Oftewel: preventie van vraag naar zorg door onze inwoners gezonder te maken.

Dit gaat verder dan een suiker- of vet taks, of een programma om kinderen meer te laten sporten: dit raakt aan veel van de activiteiten die we als MRA-overheden al uitvoeren, en de keuzes die we daarbij maken (bijvoorbeeld keuzes die we maken in mobiliteitsoplossingen, de inrichting van onze wijken, keuzes mbt onze voedselvoorziening, etc). Het onderwerp is niet nieuw, en er gebeurt al ontzettend veel. Er moet een tandje bij, en het vermoeden is dat we hier als MRA ook een positieve bijdrage aan kunnen leveren.

Dit draagt ook bij aan het verbeteren van de brede welvaart in de regio. Het thema gezondheid is namelijk zowel in de definities van CBS/CPB als in het Rabobank rapport een essentieel onderdeel van brede welvaart. Zowel de gezondheid (o.a. levensverwachting) van onze inwoners als toegang tot tijdige en kwalitatief hoogwaardige zorg voor onze inwoners zijn belangrijke aspecten hierin. Met de activiteiten die we met deze aanvraag beogen, krijgen we goed zicht op welke bijdrage we hier als MRA-overheden in kunnen leveren.

Om hier zicht op te krijgen willen we graag een onderzoek laten uitvoeren, met als eindproduct een **handelingsperspectief** (de eerste aanvraag). Daaruit blijkt wat we als regionale, provinciale en lokale overheden kunnen doen op het gebied van preventie, en hoe zich dat verhoudt tot de projecten en programma's die we al uitvoeren, zowel bij de MRA-overheden afzonderlijk als gezamenlijk op deelregionaal en/of MRA-niveau.

Tegelijkertijd zijn er al andere partijen (vanuit gemeenten, semi-overheden, kennisinstellingen en bedrijfsleven) die zich al bezighouden met preventie. Afgelopen half jaar heeft dit onderwerp een vlucht genomen, en begint zich een triple helix netwerk te vormen voor preventie. Deze zogeheten Preventiecoalitie MRA is in de maak, onder aanvoering van de Amsterdam Economic Board. Zij zijn met een groot aantal partners nu bezig om deze coalitie op te bouwen en willen graag een roadmap voor preventie ontwikkelen. Wij stellen voor in de tweede aanvraag vraag om als overheden onze verantwoordelijkheid te pakken in het verder **versterken van deze preventiecoalitie**, door een financiële bijdrage ter beschikking te stellen waarmee zij de coalitie kunnen uitbouwen en de roadmap kunnen opstellen. Het handelingsperspectief dat we opstellen kan dienen om als overheden onze doelen en acties op het gebied van preventie scherp te krijgen, en als input vanuit de overheden in de Preventiecoalitie MRA in te brengen (en te borgen in de roadmap).

TKN: Achtergrondinformatie

Als MRA zijn we al met een groot aantal onderwerpen bezig die ook een relatie hebben met de gezondheid van onze inwoners. Hieronder worden deze kort opgesomd, met per onderwerp een korte toelichting. Dit overzicht is nog niet volledig.

NOVEX MRA

Een van de overkoepelende doelen/uitgangspunten in NOVEX MRA is het realiseren van een gezonde leefomgeving: we willen iedereen in de MRA een gezonde leefomgeving aanbieden die de gezondheid zowel beschermt tegen milieugezondheidsrisico's als geluidsbelasting en luchtvervuiling, en bevordert door mensen in staat te stellen gezonde keuzes te maken die hun gezondheid bevorderen, zoals actieve mobiliteit (fietsen en wandelen), ontmoeting, sport en recreatie, en gezond eten (voedselomgeving). Op bepaalde fysieke plekken komt dit duidelijk terug: bv rondom Schiphol en in het Noordzeekanaalgebied en in de ruimte voor natuur en groen en klimaatadaptatie. In het kader van NOVEX MRA heeft het RIVM verkend waar in de MRA welke uitdagingen liggen op het gebied van een gezonde leefomgeving, en welke sociale en ruimtelijke maatregelen daarin kunnen bijdragen. Mogelijke ruimtelijke interventies die de gezondheid bevorderen (bijv. verbeteren kwaliteit binnenstedelijk groen, verbeteren OV en fiets/wandelnetwerk) of beschermen (verlagen overlast verkeer of industrie, voorkomen gentrificatie) zijn per deelregio specifiek in beeld gebracht. Sommige interventies zijn al opgenomen in de NOVEX MRA (OV, fietsnetwerk, investeringen in kwaliteit groen buiten bebouwde kom, regionale groenverbindingen, beperken overlast door vliegtuiglawaai). Voor andere interventies is nog meer uitwerking nodig (verduurzaming industrie zoals Tata, inpassen energienetwerk, binnenstedelijk groen). Ook vraagt het keuzes: kiezen we bijvoorbeeld voor het overall optimaal verbeteren van de leefomgeving, of koersen we op een beter regionaal gemiddelde, waarbij bijvoorbeeld het verplaatsen van bronnen van milieuhinder naar minder belaste plekken de ene plek wat meer belast, terwijl de gemiddelde belasting omlaag gaat. En zoeken we de gezondheidsgrenzen op in verband met andere prioriteiten zoals de versnelling van woningbouw, of heeft gezondheid en een optimaal gezonde leefomgeving prioriteit?

Onze ambities - Zorgen voor een gezonde leefomgeving

<https://www.metropoolregioamsterdam.nl/project/verstedelijingsstrategie/>

MRA Transitieversneller

Preventie en gezondheid is één van de acht thema in de regionale investeringsagenda (Transitieversneller) van de MRA en de Amsterdam Economic Board. Door het investeren in preventie zorgen we ervoor dat we dezelfde zorg kunnen bieden met minder mensen en minder kosten. Er is in de regio ondernemerschap en kennis aanwezig voor innovatie in gezondheid en preventie in de MRA.

Investeringen in transitieversneller in Metropool Amsterdam in beeld - metropoolregioamsterdam
<https://www.metropoolregioamsterdam.nl/mra-en-amsterdam-economic-board-bouwen-met-transitieversneller-aan-sterkere-samenwerking/>

Multimodaal Toekomstbeeld MRA / MRA-programma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid

Nederland en de Metropoolregio Amsterdam (MRA) verstedelijken de komende decennia in rap tempo. In het regeerakkoord is opgenomen dat er jaarlijks 100.000 woningen worden gebouwd. Het rapport Multimodaal Toekomstbeeld MRA 2040 (MTB 2040) van het MRA-programma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid (SBaB) onderzocht welke opgaven voor mobiliteit deze verstedelijking met zich meebrengt. Er zijn zes sturingsprincipes gedefinieerd die Rijk en regio samen verder gaan uitwerken. Principe 3 is het Verbeteren van stedelijke en regionale fietsnetwerken

Voor het behalen van de doelen rond goede en gezonde leefkwaliteit en duurzaamheid is het investeren in het fietsnetwerk en -gebruik cruciaal. Fietsen is immers naast lopen de meest ruimte-efficiënte en duurzame vorm van mobiliteit.

[Opgaven rond mobiliteit en verstedelijking onderzocht in Multimodaal Toekomstbeeld MRA 2040 - metropoolregioamsterdam](#)

Regio-beelden Integraal Zorgakkoord (t Gooi, Amstelland-Meerlanden, Amsterdam, Flevoland, Zaanstreek-Waterland, Kennemerland + Haarlemmermeer)

Op 1 november komende portefeuillehouders sociaal vanuit de hele MRA voor de vierde keer bijeen voor het PHO Sociaal. Er speelt veel op het sociaal domein waarvoor regionale afstemming wenselijk is, en er zijn veel verbanden met andere onderwerpen waar we ons als MRA ook mee bezig houden. Daarom is er een goede aansluiting en afstemming tussen de MRA Directie en het PHO Sociaal. Een belangrijk onderwerp in het PHO sociaal is gezondheid: de analyse van de regio-beelden die in het kader van het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) door de zeven deelregio's zijn gemaakt
[Regio-beelden Inetgraal Zorg akkoord](#)

Waterstofontwikkeling in NH heeft Europese status als Hydrogen Vally

Binnen de regio zijn verschillende initiatieven voor de productie van waterstof. Noord-Holland met daarbinnen Metropoolregio Amsterdam, is uniek in de ambitie voor het gebruik van waterstof, in groot- en kleinschalige toepassing. Van lokale projecten en op groene waterstof gebaseerde waardeketens (import, productie, opslag, distributie, gebruik, export) in de staalproductie, maakindustrie, synthetische brandstoffen, mobiliteit en de agricultuur. De inzet op minder uitstoot van de industrie en het verduurzamen van de zware mobiliteit (denk aan zwaar wegtransport, reinigingsvoertuigen en landbouwvoertuigen) zorgt voor de inwoners voor een gezonde lucht- en leefomgeving.

[Waterstofontwikkeling in de regio krijgt belangrijke Europese status - metropoolregioamsterdam](#)

Voedsel Verbindt

Dit initiatief is erop gericht om een robuust, duurzaam en gezond regionaal voedselsysteem ten behoeve van een leefbare MRA en omliggende agrarische gebieden te realiseren. Het Platform Economie van de MRA heeft onlangs besloten een financiële bijdrage te leveren aan Voedsel Verbindt. Deze organisatie brengt structuur aan in het regionale voedsellandschap door initiatieven van bedrijven, onderwijsinstellingen en overheden in de MRA te verbinden, kennis te delen en samenwerking en innovatie te stimuleren en te faciliteren.

[MRA versterkt en breidt netwerk 'Voedsel Verbindt' uit - metropoolregioamsterdam](#)

De groene stelling

Dertien partijen slaan de handen ineen om een mooier en groener landschap in de Metropoolregio Amsterdam (MRA) te ontwikkelen: De Groene Stelling. Een gebied waar wordt gezorgd voor gezond voedsel uit een prachtig, biodivers en toegankelijk landschap, dicht bij de stad, met ruimte voor natuur, recreatie en klimaatadaptatie. In totaal beslaat dit gebied maar liefst 25.000 hectare. Hiermee wordt boeren een toekomst geboden en bewoners een mooier en toegankelijker landschap.

[De Groene Stelling: een nieuw perspectief voor boeren, landschap en bewoners in de regio Amsterdam - metropoolregioamsterdam](#)

MRA convenant houtbouw

In 2025 wordt één op de vijf nieuwe woningen in de Metropoolregio Amsterdam (MRA) van hout gemaakt. Dat is het streven van de Green Deal Convenant Houtbouw, waar op 21 oktober meer dan tachtig organisaties hun handtekening onder hebben gezet. Vanaf 2025 is

20% van de woningproductie in de MRA van hout en andere biobased materialen, zodat woningen sneller en duurzamer worden gebouwd, zo staat in het convenant. Dat levert jaarlijks een reductie op van circa 220.000 ton CO-2-uitstoot en een aanzienlijke vermindering van de uitstoot van stikstof. Houtbouwoningen die op een industriële wijze worden geproduceerd en op voldoende locaties kunnen worden gebouwd, zijn betaalbaarder, gemaakt van gezonde materialen en zorgen voor minder bouwafval.

<https://www.metropoolregioamsterdam.nl/een-op-de-vijf-nieuwbouwwoningen-in-mra-vanaf-2025-van-hout/>